

ДІЛО

Виходить щодня рано
крім понеділків.

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок 16., II. пов.

Ковто почт. шадн. 26.726.

Адреса тел.: Діло—Львів*.

Число телефонів 563.

Рукописи
редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 3.00 К.
чвертьрічно . . . . . 10—
піврічно . . . . . 20—
цілорічно . . . . . 40—
у Львові (без доставки):
місячно . . . . . 3— К.
чвертьрічно . . . . . 9—
піврічно . . . . . 18—
цілорічно . . . . . 36—
в Німеччині:
піврічно . . . . . 20— М.
цілорічно . . . . . 40—
За лікву адреси
платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Строчка першого, другого, третього або четвертого дня в розмірці 1 К. в розмірці 1"50, в розмірці 2 К. в розмірці 2"00, в розмірці 3 К. в розмірці 2"50. Ціна за строчку в розмірці 1"50, в розмірці 2 К. в розмірці 2"00, в розмірці 3 К. в розмірці 2"50. Ціна за строчку в розмірці 1"50, в розмірці 2 К. в розмірці 2"00, в розмірці 3 К. в розмірці 2"50. Ціна за строчку в розмірці 1"50, в розмірці 2 К. в розмірці 2"00, в розмірці 3 К. в розмірці 2"50. Ціна за строчку в розмірці 1"50, в розмірці 2 К. в розмірці 2"00, в розмірці 3 К. в розмірці 2"50.

Одні примірники коштує
у Львові 12 с.
на провінції 14 с.

Видає: Видавничча Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Військові сили України і Великоросії.

В хвилі поставлення ультимату. — Петлюра проти большевицького дезорганізованого військ. — Загроза виголодження неолухицьких. — Етапи і зв'язки в руках Українців. — Вплив большевицьких на фронті. — Українці в чорноморській флотії.

Власна допись „Діла“. Передрук дозволений тільки за поданням жерела.

(Т) Над кордоном, 20 грудня 1917.

Посилаю Вам знов декілька найновіших вісток про розвій української справи, з особня про конфлікт між Укр. Генеральною Секретарією та Центр. Радою з одної сторони та правительством Леніна з другої.

Подані вже Вами вісти про оголошене південно західного та румунського фронту (себто фронту від Пинська по Чорне Море) українським фронтом, який підлягає тільки українському правительству, потверджують ся.

Противенства між генер. секретарем для військових справ Петлюрою і правительством большевицьким виявляють ся щораз яркйше. Петлюра стараст ся протиділати дезорганізації військ, спричиненній радикальним демократизованим армії, яке розпочало правительством большевицьким (вибір військової старшини, аннесене офіцерських степенів і т. п.). На днях покин ся розпорядок з підписом Петлюри, яким він оповіщує що приказ Революційного Комітету при головній квартирі в дня 13. с. м. про демократизацію армії, який вводить виборність, зносить ранги і стан офіцерський, як також відзначення і ордери, не має важности для українського фронту. Приказ Укр. Центр. Ради в тій справі має небавом появити ся.

Органам Укр. Центр. Ради удачо ся заарештувати большевицьких шпівнів і воєнно револ. комітет південно західного фронту. Так само арештоване і большевицький воєнно револ. комітет румунського фронту. Ті події заострили ще більше конфлікт між Укр. Центр. Радою і большевицькими.

Відповідю на се був знаний нам „ультимат“, який правительством Леніна і Троцького поставило українському правительству.

Якими силами розпоряджає Петлюра на випадок оружнї розправи в большевицьким правительством, годі покащо точно сказати. Знаєть ся, що по його стороні стоїть переважачою частю українських військових організацій і полків та дивізій, головно тих, що стоять по на фронті, в етапах і в глибині краю на Україні — там ідейний вплив Української Центральної Ради панує майже абсолютно. Натомість велика частя (коча далеко не загаль!) фронтівих військ також на т. зв. „українським фронті“ (південно-західний і румунський) стоїть під впливом большевицької агітації по стороні правительства Леніна. Проти Петлюри і Укр. Центр. Ради ведеть ся завзята агітація на фронті, наслідком якої й велика частя свідомих Українців жовнів є настроєна проти Укр. Центр. Ради. Головним аргументом противників Центр. Ради є — що вона меде буржуазіянну політику.

Часть військ з фронту має вже бути в поході проти Центр. Ради. В найближших днях можна ожидати поважних подій на Україні.

Центр. Рада мусть означити розпоряджати чинними силами. Всі веділанічі получення на Україні мають бути в руках Центр. Ради а Петлюра має загрозити виголодженням армії на фронті, коли вона не слухе його приказам підчинити ся. Також доходить сюди відомости, що війська, які мали іти проти Центр. Ради, не дістали величазних транспортів до розпорядности і муся — відсе вибрати ся в похід.

Про становище Укр. Центр. Ради до Каледина і повстанців на Донщині неможливо нічого точного довідати ся — крім загальних зв'язків. На сю справу і на відношення в чорноморським фронті кидає деяке світло виданий 13.

с. м. розпорядок української Чорноморської Генеральної Ради:

Чорноморська Генеральна Рада рішучо забороняє усім морякам-Українцям приймати участь в караючих експедиціях, які посилають ся на Донщину. Українці не можуть того робити, що противне ідеї федералізму, а Донщина є федеративна одиниця, в справі якої втручати ся ми не маємо права. Оловістити фронт, флоту і гарнізон. — Чорноморська Генеральна Рада: секретар Рак.

Проти прилучення до Польщі.

Протест Київа.

Власна допись „Діла“

Передрук дозволений тільки за поданням жерела.

(Г.) Над кордоном, 20 грудня 1917.

Нині зачали ся в Київі два конгреси: селянський і червертий загально-військовий, скли-

кані Укр. Центр. Радою, які потребують з 12 днів. На військовий конгрес вїхали і депутати з фронту.

В Бердичеві відбув ся нині (і даї ще триває) фронтівий військовий з'їзд, який висказав ся за Центр. Радою.

Заходи Центр. Ради, щоби не допустити до братнього кровопролиття між большевицькими і калединцями — найшли симпатію на фронті.

Зачувати, що Укр. Центр. Рада ще раз рішучо запротестує проти прилучення яких небудь частин українських земель до Польщі

Сподіватують ся в тій справі резолюцій і від конгресів селян та жовнів у Київа.

Шеф штабу української республіки.

Власна допись „Діла“.

Передрук дозволений тільки за поданням жерела.

(З. С.) Над кордоном 15. грудня 1917.

Генеральний Секретаріат покликав до життя генеральний військовий штаб української республіки. На чолі штабу стане генерал Бобрівський, дотепершній голова української громади у Вітебску.

Україна й Великоросія.

Важна нот між Українською Центральною Радою й Совітом народних комісарів. — Мир чи війна?

Львів, 24. грудня 1917

Низше подасмо відповідь Української Центральної Ради на ультимат петроградського правительства і моту тогож правительства з приводу тої відповіді.

В донесеню „Times a“ з Петрограду говорять ся, що Рада відкинула ультимат Совіта. Коли зважимо, що ультимат Совіта домагаєть ся передовсім вільного переходу військ Совіта на Дон та що Рада се домагане полишає мовчанкою, що й означено в ноті Совіта на відповідь Ради, — то відповідь Ради справді треба би розуміти як відкинене ультимату. Домагаючи ся, щоби Совіт прийняв принцип, що він не має права вмішувати ся в справу України, Рада тим самим відкидає домагане Совіта, щоби його війська мали вільну руку на території України для операцій проти Дону.

З відповіді Ради звертаємо окрема увагу на те місце, в яким говорять ся, що предмети поживи будуть вивожені з України тільки тоді, коли Генеральний Секретаріат одержить за них заплаву готівкою, і то в висоті одної третини золотом. Різ в тім, що петроградське правительство відмовило українському правительству грошей з державного скарбу. У відповідь на се українське правительство заявляє, що дасть предмети поживи тільки за готові гроші.

З ноти Совіта на відповідь Ради треба ствердити, що Совіт і в сїй ноті признає вповні право України на повну державну незалежність. Україна й Великоросія стоять тепер супроти себе як дві рівнорядні держави.

Інші вісти, які подасмо низше, містять подробиці про організацію військових сил Української Республіки і про перші бої між військами Ради і Совіта. З тих вістей виходило би, що перевага по стороні Ради.

Звертаємо в кінці увагу на донесені „Times a“, що Рада в останній хвилі зробила

ще одну пробу мирного поладження конфлікту. Отже не в виключене, що між Совітом і Радою прийде до порозуміння.

Се порозуміння — ясна річ — буде означати укріплене Української Республіки.

Відповідь Українсько-Центральної Ради на ультимат Совіта народних комісарів.

ПЕТРОГРАД, 21. грудня (ПА). Вчора на спіла відповідь Української Центральної Ради. Відповідь Ради передав український революційний штаб через українську оружну військову Раду в Петрограді. Він запевняє, що є бажане мирне поладжене грозачого конфлікту. Відповідь вказує на зміну в поглядах Української Центральної Ради в користь мирових переговорів.

Відповідь Української Центральної Ради звучить:

„Революційний штаб України, уповажненний республіканським правительством України й народом, має честь предложити республіканському правительству Великоросії висліді нарад штабу з правительством про ультимат Совіта народних комісарів до Української Центральної Ради і відповідь республіканського правительства України на ультимат. Переговори про мирне поладжене спору між російською республікою й Україною залежать від отсих умов:

- 1) Признане права українського народу й української республіки, що ніхто не має вмішувати ся в справу республіки.
  - 2) Словенне домаганя українцізації військ (перенесене відділів з інших фронтів на територію України).
  - 3) Поладжене фінансових справ державного скарбу.
  - 4) Невмішунане Совіта народних комісарів, головної квартири й начальника вождя до управи українського фронту, себто фронту румунського і південно західного.
- Правительством української республіки ду-

Пам'ятайте!

462 В. 15-2

що кожний свідомий Українець обезпечув ся на життє в сполучї з VII. ВОЄННОЮ ПОЗИЧКОЮ В

Карпаті

Львів,
Руська 18.
I. пов.

має, що приванє поданих принципів Совітом народних комісарів може стати основою для полагожденя спору, так що уникнуть ся війни між Українцями і Великоросією.

Що-до участі в союзнім правительстві, то на думку п. авительства Української Народної Республіки Україна з огляду на значіне, яке тепер сягнула, мусить в нїм мати не менше як третину заступників.

Револуційний штаб України є уловажнений своїм правительством заявити правительству великої руської республіки, що з огляду на фінансові труднощі предмети повинні будуть видавані на границі України за валютною просто до каси Генерального Секретаріату рільництва в го тіщі, а саме в банкнотах, а в висоті одної третини в золоті.

Револуційний штаб України має в Бозї надїю, що братий спір буає усунений для обопільного «доволення», і заявляє свою готовність випружити всі сили для досягненя сеї цілі. — Штабовий атаман Наїдренко, адютант Усєвн».

Відповідь Совіта народних комісарів на ноту Української Центральної Ради.

ПЕТРОГРАД, 21. грудня (ПА.) Текст ноти Совіта народних комісарів до револуційного штабу України і української окружної військової Ради в Петрограді звучить:

«Відповідаючи на зроблене вами з уповажненя правительства Української Центральної Ради предложене прийтельського полагожденя конфлікту між Українською Центральною Радою й Совітом народних комісарів, Совіт заявляє, що вляжає ширшу акцію для усуненя спору безперечно бажаною. Совітське правительство зробило все, щоби дійти до мирного полагожденя справи.

Що до предложених Українською Центральною Радою умов, які мають принципальний характер, як право свободного розвитку народів, то вони ніколи не були предметом переговорів або спору, бо Совіт народних комісарів привітає повне здійсненє тих принципів.

В предложених умовах Українська Центральна Рада поминке мовчанкою дієсний предмет спору, який полягає в тім, що Рада підпирє протиреволюцію буржуазії, кадетів і Калєдіна, авернену проти власті Совіта, заступників селян, робітників і жовірів. Порозуміне з Радою можливе тільки під умовою, що Рада врівно відмовить ся відірати як револуцію Калєдіна, так і протиреволюційний заговор буржуазії і кадетів. — Совіт народних комісарів: Корбунов».

Арештованє членів українського револуційного штабу в Петрограді.

ЛОНДОН (ТКБ). Райтер доносить з Петрограду 21. с. м.: В год. 9. рано червєна гвардія вєрла ся до Льваку українського револуційного штабу й арештувала 4 членів, яких там застала. Зарядженє пошукваня за иншими членами штабу, який є єдиним офіційальним представництвом Української Центральної Ради в Петрограді.

Уступленє Калєдіна в кормєть Української Республіки?

АМСТЕРДАМ (ТКБ). „Times“ доносить з Петрограду: Калєдін заявив, що уступає в приводе непопулярности серед війська, яке відмовляє послузу.

По иншим відомостям Калєдін і військове правительство козаків уступили, щоби уможливити утворенє сильного українського народного правительства.

Генерал Щербачев начальним командантом українського фронту.

ЛОНДОН (Райтер). „Daily News“ доносить в Петрограді, що штаб російської армії на румунськїм фронті прилучив ся до Української Центральної Ради.

ПЕТРОГРАД (ТКБ). Петроградські газети доносять, що Румуни на південно західнім фронті прилучили ся до України. Ген. Щербачев іменованний начальним командантом цілого українського фронту.

Перші бєт.

АМСТЕРДАМ (ТКБ). „Times“ доносить з Петрограду: Горожанська війна на Україні все ще ширить ся. По відкриттєм ультимату петроградського правительства Українська Центральна Рада зарядила змобілізованє всіх оружних сил Української Республіки включно з великим контингентом козаків. Сї сили скріпила

російська армія південно західного фронту, яка рішила ся проти большевиків. Цїле військо стоїть під проводом ген. Щербачева; також генерал Вереховський предложив свої услуги українському правительству.

Як зачувати, українські війська сконцентровані між Гомелем і Бєлґрачем, а большевики стягають своє військо на Минск. Зєліничї лінії в богатіях міждя перервані. На основі телеграмми в Харкова прийшло вже коло Волочицка до битан, в якій большевиків побито. Большевики знов твердять, що досягнули успіх під Прєскуровом. Українські війська держать Одесу, якою тепер править Київ.

Тимчасом Українська Центральна Рада, мимо відмовної відповіді на ультимат большевиків зробила несподівано пробу, щоби досягнути мирне полагожденє справи.

СТОКГОЛЬМ. (ТКБ.) „Вечерная Почта“ доносить: Війська большевиків окужують (з) Київ з трьох сторів: від Бахмача, Жмеранки й Бердичева. В Жмеринці большевиків розоружено. Перша перепалка наступила недалеко Волочицка. Большевики обсадили Прєскурів. Українці держать Одесу.

Українці в краєвій комісії причинковій.

П. Макович іменованний як „Українець“!

Львів 23. грудня 1917.

Дня 22. гррдня 1917 відбуло ся засіданє Краєвої Комісії причинкової в цілі її уконституованя

Комісія розкладаєть ся на пять секцій: 1) секцію для рільництва, 2) рукоділя, 3) торгівлі, 4) великого промислу і 5) для вієвних заводів.

До Краєвої Комісії покликані намісник десяти членів і таке саме число заступників як представників населеня. В кожній секції засїдає попри відпоручника намісництва, дирекції скарбу і Виділу краєвого по двох представників населеня зглядно їх заступників.

З предложених нашими організаціями 10 осіб покликані намісник на членів: 1) пп. дир. Омєляна Сасєвича (секція рільників), 2) промисловця Голібея (с. рукоділя), а на заступників членів 1) д-ра Володимира Мацькевича (секція торгівлі) і 2) д-ра Мєкса Левіцького (с. вієвних заводів).

Бувший радник міста Львова п. Макович, заступник члена в секції великого промислу, ви сказав своє незадоволенє, що йому по українським виготовленю запрошенє на засіданє. Супроти сего не можна його уважати представником українського населеня, за якого нам його подано.

Кромі пана Маковича (!!) після інформації президії Краєвої Комісії має ще бути заїменованний один член Краєвої Комісії української народности в воєннєм круґі осіб, предложених українськими організаціями. Оба сї члени на засіданє не явили ся поки що...

Українські члени Комісії предложили на руки президії бажанє до намісника, щоби зрівнано число представників української народности та щоби при покликуюваню узягднено предложєна українських організацій.

Засіданє секцій розпочнуть ся четвер дия 27. грудня 1917 р. в той спосіб, що секції: рільничя, рукоділя, торгівлі, великого промислу і загальна будуть засїдають що тижня по черві від понеділка до п'ятниці з тим, що на случай свята римо-католицького дотичне пропущєне засіданє відбудеть ся в суботу того самого тижня. Греко-католицькїм свята арївнома з римо-католицьким на внесенє рідника Івана Кивелюка, який засїдає як відпоручник Виділу краєвого.

Мирові переговори.

БЕРЕСТЬ ЛИТОВСЬКЕ, 23. грудня (ТКБ.) Державний секретар д-р Кільман прибув вчора сюди. Рівночасно прибула й болгарська делегація. Д-р Кільман має нагоду ще вечером стрїнути ся з заступниками союзників і російськими делегатами.

Нині о 4. годині по полудни отворєно в Бересті Литовським на святочном засіданю мирові переговори. Князь Леопольд Бєларський привітав як начальний вожд Сходу прибувших до його головної кватири заступників союзних держав і Росії. В своїй промові вказав на успішні переговори що до завїшеня оружя та ви-

сказав повну надїю, що також теперішні переговори доведуть до мира, який принесе щастє народам. Відтак попросив князь першого турецького заступника Ібрагма Гаккі Пашу обняти провід як президент по старшині. Заявляши президіальне місце, подякував Гаккі Паша за честь, привітав делегатів, отворив переговори в бажанєм шкєливом перебігу і запропонував, щоби перший державний секретар Кільман обняв провід в переговорах. На те внесенє всі згодили ся.

Кільман обняв провід і виголосив промову, в якій передєвсім подякував за честь, що може вести провід на нинішних перших нарадах, в яких представники союзних держав зїшли ся з делегатами Росії, щоби зрєбати конець війні і привернути мир і приязнь між Росією і репрезентованими тут державами. Відтак сказав: Серед теперішних обставин не може бути мови про опрацьованє в нарадах, які саме розпочали ся, аزاریду мира викінченю до найдрібніших подробиць. Передєвсім розкодить ся мені о устійненє найважїйших засад умов, серед яких мирні і приязно-сусїдські відносини, головню тяжєж на культурнім і господарським поли могли би бути як найскорше пушені в рух. Треба також застановити ся над найліпшими середниками, якими можна би загоїти рани, спричинєні війною.

Наші наради будуть навянїм духом єдиноючої філантропії і взаїмнею пошаною. Вони мусять числити ся в одного боку також в тім, що дала і витворила історія, щоби не тратити в бік нїг постійного ґрунту фактів, а з другого боку з тим головними думками, на основі яких тут зібрані разом стрїнули ся. Я уважаю щасливим обставиною, що нашї вступні переговори зачинають ся під знаком свята „мира на землі“ і я можу приступити до переговорів з бажанєм, щоби нашї праці були скоро і щасливо доведені до кінця. По думці президєнта рішенє ось що: Справи ранги будуть розязані після поазубунї листи заступлєних держав. В президії повних засідань чергують ся перші заступники ятї держав. Як мови переговорів допускають ся мови: німєцьку, болгарську, російську, турецьку і французьку. Питаня, які обходять тільки ко-одинокі держави, які беруть участь, можуть бути окремо обговорювані. Офіційальні відомляня про засіданє будуть спільно устійнювані.

На запрошенє президєнта розвинув візтак перший російський заступник в довшій промові головні основє російської мирової програми, які в своїй основі покривають ся із звісними рішеннями Ради робітників і жовірів та єсеросійськїх зїздів селян. Заступники чотирох союзних держав заявляли свою готовність розглянути російські виволи. Вислїди буають предметом переговорів найближших засідань.

ВІДЕНЬ, 24. грудня. ТКБ. доносить з Берєста Литовського 23. с. м.: Нинішній дєнь арїзначили делегації на наради над відповідю, яку маєть ся дати на російські пропозиції. Прятїм устійнено марис відповіді. Сформованє відвідів наступить завтра перед полуднем.

Остемпльованє банкнотів в Росії.

БЕРН (ТКБ.) До „Daily Mail“ доносять з Петрограду про новє податкове жєрєло правительства Ленїна. Всї банкноти до якогось часу правительственний стемпель народних комісарів, змакше будуть уневажені. За остемпльованє надатить ся належитість 15-40 процент вартості банкнотів на підставі прогрєсивної тарифи. Вістка про те близьке варадженє викликала вже тепер ажю малїх банкнотів Належитість за вилїну вносіть за 100 рублєй 10 рублєй. Змакше 1000 рублєвий банкнот неможливо.

НОВИНКИ

Львів, 24. грудня 1917.

— Повозет вивезених. Вчорашнім вєчєрїм і нинішнім ранішнім поїздам приїхав до Львова ґурток випущєних з Росії вєлєжників і заїслєнців. З довго вїжданих другїя мали ми нинїшнє шєстє вїгити в нашїй редакції д-ра Володимира Охримовича і ради. Рєданя Сосновського. Крім них приїхали пп. Іван Матїєвський, Михайло Коцюба, Андрїй Балтарович і Данило Рєговський.

— З Комісії для історії штуки з Науковим Товариством ім. Шевченка. В „Дїлі“ в дия 18.

Аж до відкликання!

в Ц. К. Австрійським військовим фонді для вдів і сиріт у Львові, Словацького 16.

с. м. (ч. 295) надав п. Яр. Пастернак Фейлстон р. з. „Подвійне“, де познайоми читачів з рефератом красового консерватора, п. Шидловського з Кракова, оголошеним в Mitteilungen der k. k. Zentralkommission für Denkmalpflege, присвяченим представленою ревізією галицьких давноварств. З реферату виходить, що наслідком тої ревізії мало би пропасти багато цінного матеріалу для історії українського давноварства. Для збереження від шкідливої загрози такого цінного наукового матеріалу — каже п. Пастернак — роблять ся по абіоних станціях давновів (для Східної Галичини у Львові) копії написів на них та відливи їх рельєфів і орнаментів. На Східну Галичину переняв ту акцію на себе д-р К. Бадецький, архивар міста Львова; весь матеріал перейде на власність збору консерватора в Східній Галичині у Львові і там прийде ся нам шукати колись жерел до історії українських міст, сіл, орнаменту та ціло го людстварства. Сказане п. Пастернаком містить у собі і недоказану інформацію про польські заходи для збереження старини і якийсь — опертий також на недоказані повідомлення — жаль, що Українці в тім напрямі не зробили нічого. Передавши незгодна інформація, будим то д-р Бадецький працює для збору консерваторів Східної Галичини у Львові й для нього збирає матеріал до історії галицького давноварства. Д-р Бадецький привачив цілу свою збірку для Історичного Музею міста Львова головю тому, що таке призначене найбільше припадає до владоби тим польським одиницям, котрі поспішили ся допомогти йому до покриття коштів численних поїздок і праць. Але хоч Історичний Музей м. Львова буде в посіданню цілої збірки д-ра Бадецького, нам, Українцям, не прийде ся шукати жерел до історії нашого давноварства виключно в тім Музею, бо комплетна збірка українського матеріалу — відливи орнаментів і написів з українських давновів знайдуть ся також в Музею Наукового Товариства імени Шевченка. Постарала ся про те в тім Товаристві Комісія для історії штуки. На внесені їй Виділ Товариства, прийнявши до відома інформацію про праці д-ра Бадецького, ухвалив замовити в нього для свого Музею весь матеріал до історії українського давноварства та визначив відповідну ктоту на покриття коштів замовлення. Збірку відливів з українських давновів м. Львова д-р Бадецький передав уже Музею Наукового Товариства ім. Шевченка. Дальші збірки з різних повітів Східної Галичини передавати-ме в міру викінчування відливи. Комплет буде цінним надбутком нашого Музею, котрому наші люди могли би в сім напрямі ще либа тим прислужити ся, що надсилали б на адресу Товариства (ул. Чарнецького ч. 26, Львів) відомости про утрачені або й заховані давони історичного змісту: інформації про фундаторів і давноварів, про час, в котрім жили, про місце їх побуту, про цікаві пригоди з давонами, взагалі про все, що в зв'язку з давонами їх околиці оповідало ся або де-небудь записувало ся. З окрема належало-б звертати увагу на підручні старші давоники часто з загадочними написами. — Д-р Василь Щурат, голова Комісії для історії штуки в Науковім Товаристві ім. Шевченка.

— З полону. Вже дев'ять місяців, як я в російській неволі. На всі мої картки, яких я чи мало написав ся, до нині не дістав на презвільний жаль і сум ніякої відповіді. Для того прошу Редакцію помістити в часописи, що Іван Гриняк полон. У. С. С. просить рідню і знайомих писати на таку адресу: Сибір, Тобольська губ., город Ялуторовськ, „Народний Дім“.

— Відзначене. П. Лев Добрянський, надреїдент і начальник кондукторів на стації вел. у Львові, відзначений золотим хрестом заслуги з короною на стязці медалі хоробрости.

— Українці воєни, не говорячи вже про воєниців, повинні пам'ятати, що одиниці український тижневик в німецькій мові е „Ukrainische Korrespondenz“ і його масово передплачувати і ширити його між чужинцями. Якраз тепер українська справа дуже актуальна і треба чужинців як слід інформувати про наші політичні змагання. Видавцем є голова Народного Комітету д-р Кость Левинський, відвічальний редактор посол Володимир Сингалевич. Умови передпла-ти такі: річно 12 кор., пірічно 6 кор. 50 сот. Гроші просимо слати: Wien XV., Sotagasse 7/10. Просимо поспішити ся з замовленнями, щоби видавництво могло усталити наклад, що при теперішній дорожні є дуже важне.

— Фирма підписки вивонної позички через забезпечення для підписки є найкорисніша, бо підписчик за малу щорічну премію може забезпечити се-

бі високу суму в облігаціях вивонної позички, і для держави найвигідніша, бо як найширші круги населення за малу щорічну премію можуть брати участь в підписуванню високої суми вивонної позички. І в інших товариствах забезпечувати ся є добре, та найкорисніші умови забезпечення має тільки ц. к. австрійський вивонний фонд віді і сиріт у Львові, вул. Словацького 16.

НОВЕРА

Олександр Кульчицький, ученик 8 класи укр. гімназії в Станиславові, син судового радника Кліма Кульчицького і Олени з Бачинських, улокоїв ся дня 12. грудня 1917. у Львові в 18 році життя, по довгій а тяжкій недузі. Похорон відбув ся дня 14. с. м. провізорично у Львові, відки тілніні останки будуть перевезені до родинної гробниці в Станиславові.

„Діло“ в 1918 році.

З нинішнім числом висилаємо чеки почт. шадниці для присилки передплати на „Діло“ в 1918 році, яка буде вносити:

для Львова:	поза Львовом:
4 К. місячно	5 К.
12 К. 1/2-річно	15 К.
22 К. 1/2-річно	28 К.
44 К. річно	56 К.

Окреме число буде коштувати: у Львові 16 с., поза Львовом 20 с. Хто прислав уже передплату на 1918 р. по дотеперішній тарифі, нехай залученням чеком прише доплату і дальшу передплату.

Ще про економічний в'їзд

Ми одержали таке письмо: Тому, що на економічній в'їзді переважно я проводив, уважаю моім обовязком відповісти п. —ському на його артикаул в ч. 298 „Діла“. Що о. Войнаровський стоїть на становищі чисто рільничім (гляди повний текст його промови в ч. 22 „Госп. Часописи“), а становище д-ра Курівця відмінне — то ще на лихо. Лихо є, що наша публіцистика мало займає ся справами економічними, користує ся лише примігдними кореспондентами — та тут ви ну поносити публіка, бож сам п. —ський при знає, що навіть ті, котрих повинні инр. інтересувати справи рільничі і відбудови, не читають „Госп. Часописи“, прийдуть на в'їзд та хочуть, аби їм устно традувати що давно і докладно буде друковане. Чи отже економічно-суспільні статі в щоденній пресі нашої знайдуть читачів велике питане.

На кожнім в'їзді основою є референти, тому і в звітах в'їзду — дуже коротких — бо в українських дисванках звіти з дводневного в'їзду займали приблизно 3 шпальти, найбільше місця зайняли коротенькі змісти з рефератів.

Рівнож коротенькі були змісти промов важніших; міжкі „менери“ (хто се має бути?) не займали більше часу своїми промовами.

Ніякої дискусії над формальною стороною в'їзду не було.

Перший день в'їзду зайняли референти, другий день дискусія над ними. Чи одного дня на дискусію за мало, річ погляду. Констатую що замкнено в'їзд коли вечерпало ся число бесідників записаних до голосу, а що до часу, привичаеного бесідникам, не було зголошеня хоча за ним підносились голоси — то з огляду на вагу справ і малий хосен такого означування часу я на се не згодив ся.

Промовляю до 30 бесідників, та кожний учасник мав змогу і час на критику референтів дотеперішних способів, доріг і т. д. І користували ся тим одні в більшій, другі в меншій мірі.

Наше гірке положення, не нами спричинене, вимно, що були також підношені „плачі в жалі“ та девідерати до С. Р., а щоб власне С. Р. міг подрібно сі жаданя розглянути, — зажадав я — аби подавано їх враз з ставленими резолюціями на клаптику паперу (тсвар папір дорогий).

Не гріх се, що в'їзд мав моментами характер ніч. Такий характер прибирають кожні збори, де обговорюєть ся питане для наукової академії — не мали на меті ініціатори в'їзду. Стільки для оправданя зранжерів і проводу в'їзду.

Іван Нивелюні

Італійська протисфензива.

ВІДЕНЬ, 23. грудня (ТКБ) Урядово оголошують: Наслідком непогоди боєва діяльність була мала. Частинні наступи неприятеля не вдали ся.

НІМЕЦЬКА ЧАСОПИСЬ! НА ЧАС!

Просимо передплачувати одяжкою тижневик „UKRAINISCHE KORRESPONDENZ“ орган „Народного Комітету“ — який інформує чужинців про політичні змагання українського народу. Умови передплати: річно 12 кор., пірічно 6 кор. 50 сот. Гроші в'їзду слати: Wien XV., Sotagasse 7/10.

О П О В І С Т К И.

Второк, 25. грудня 1917.
Греко-кат.: греко-кат.: Смирн. ирел. — римо-кат.: Рожа. Іс. Хр.
В'їзтра: греко-катол.: Евстахія і Егіна — римо-кат.: Стефана п.

Национальний Музей у Львові (вул. Мохницького ч. 42) відчиненій для публіки у вівторок і п'ятницю від 2—4 год. по полудни. 515 2-?

Засідане Виділу Укр. Жіноч. Комітету відбуде ся дня 25. с. м. о год. 5. веч. в салі Захоронки вул. Блязарська ч. 3. Справа дуже важна, тому просить ся о численну участь і точність. Гостям ріді — Софія Олесницька, предс. Ір. Лежогубська, писар.

Ірина Наталія Чапельська

найдорожша донечка Іларія і Емілії з Юзичинських Чапельських, літ 13. заснула в Базі дня 24. грудня 1917.

Похорони відбудуть в середу 26. грудня збогач о год. 11 рану з дому жалоби при вул. Са. Тереси ч. 2.

Зберайте жертви на школу ім. Бориса Грінченка! Жертви переслати на руки скарбника Н. Петрова у Львові вул. Городецька 95.

КОНКУРС.

Головна управа „Народної Торговлі“ у Львові приймає до своїх бюр: двоох кореспондентів, між тим одного в німецькою мовою, двоох ревізорів спілок, дві діетарки вправні в писанню на машині і з добрим почерком письма і кількох магазинерів. Першенство до прийняті мають ті, що укінчили науку в ц. к. Академії торговельній або бодай торговельну школу і ті, що викажуть ся довшою бюровою службою, а до занятя в магазинах іневалди фізично до магазинових робіт придатні.

Подання з долученем відписів свідощтва дотеперішого занятя приймає Дирекція до кінця грудня 1917. XXI 2-?

Товариство взаїного кредиту „ДНІСТЕР“ у Львові

ул. Руська ч. 20. Тел. 783.

засноване при Товаристві взаїмних забезпеченя „Дністер“ в р. 1865 на підставі закону о стоваршенях в р. 1873. Одичальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілю Товариства є уділюваня кредиту своїм членам рільникам забезпечуваням в „Дністрі“ від більше літ.

Відсотки від вкладов 3%, процент без порученя рентного податку.

В К Л А Д К И
приймає і виключує Каса Товариства в урядових годинах від 8 до 2. в полудни.

Контю Почтовой Штандарті 35.527.
Жароче конто в Австро-угорській Банку.
Щадячі Вклады К 5,327.450
Власний капітал 681.83
Удільні докочка 4,433.60
Камеларій Товариства отворені перед полуднем.

За малий гріш

можна

забезпечити будучність своєю і своєї родини, а заравом причинити ей до скорого, побідного закінчення війни через обезпечене на случай смерти і дожити « VII. воєнній позичці

В Ц. К. австрійськiм військовiм фондi для вдiв i сирiт

у Львові, ул. Словацького 16, партер.

Обезпечити ся може кождий мущина або жінка, військовий або цивільний в віці від літ 15 до 60 на протяг 9 до 20 літ.

До висоти **5000 К.** без лікарських оглядин.

Обезпечене виконує на основі умови з ц. к. Фондом ц. к. уприв. Товариство обезпечень австр. „ФЕНІКС“ у Відни.

Усіх п'янонь уділяє радо і безплатно Бюро ц. к. Фонду для адiв i сирiт (Відділ обезпечень) у Львові, Словацького 16.

395 36—45

ОГОЛОШЕННЯ.

„О Я“ крем до лиця і рук, вибілює і вибілює шкіру, ціна К 1.60 за штуку. Зняжених крем до губів, — ціна К 1.10. **Сольфоре** неаріваний порошок для чистення губів, ціна пакету 30 сот., 45па 3—2. **С. ФЕДЕР, Львів, вул Сикстуока 7.**

Спішіть ся.

бо наклад уже на вичорпанню!!

„ХРИСТОС РОДИВ СЯ“

КОЛЯДИ НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ

Зложити на фортелян Данис Січинський.

Ціна 3 корони, пересилка 30 сот., поруч 60 сот.

ЗАМОВЛЯТИ: **КНИГАРНЯ НАУК. ШЕВЧЕНКА** ТОВ. **Львів, Ринок 10.**

Для дорослих осіб і для дітей бандан на пропудини (ручтура) нозия, черепа, пахвни і тонати як одея до ліну. **Супензорія** найріжгороднійшої явлічии. **Червоні опаски:** на обвислі жолузки, проти опадено матиц, обриванню по операціях, в жолудкових болях і кишок, в теріяних спривачених несправильних положаях і т. п. **Підпасни місячні.** Пенетох і ваннати гумові на жилаки ніг і т. п. **Підкладни від плоску стопу** т. зв. „**Biattus**“ — замовляти виконують ся сейчас і все в цінах можливо найменших. Висилать ся за посылаткою також і до авіянтых австрійських краіх.

М. Л. ПОЛЯЧЕК САМБІР 21. Галичина.

ХТО МАЄ?

воєнні шкоди! Де с воля в родині! Де дитина в школі! Там всі мусять читати мої малі але багаті практичним і пожиточним змістом

КАЛЕНДАРЦІ на 1918 р.

- I. **Шкільний** для школярів всіх шкіль закл. Наука і школа. Вибір ваани. Польскі для учей. І в. 50 сот.
  - II. **НОВІАРСЬКИЙ.** Віск. справи. Урлюпи. Рекламні. Соіаяка. жарти, азіяски і в. 40 сот.
  - III. **ІНФОРМАЦІЙНИЙ.** Вісвоєй справки. Воєни читатьба. Госп. урди. Централь відбудова. Субвенції для пошвод. Як задовати ся о субвенції? Кредита Вісвоєй полекші. Найважні позем. законн і в. в. 60 сот.
- Додаток: На 10 шт 2, на 100 шт 25 штук дром. Пересилка 5 сот., за 2 шт 30 сот., а 125 шт. одлатно на мій кошт!
- Наклад нелегалей. Прому о скорі і шше авіянтених заковлених. 3—10

А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ,

Львів, вул. Карпінського ч. 19.

Розписанє виборів

до Біржевої Ради й означене рекламацийного реченця.

Оголошенє Біржевої Ради.

Ч. 27/17/VI. Львів, 12. грудня 1917.

Президія Біржевої Ради подає до відома, що силою ухвали Біржевої Ради з дня 11. грудня 1917 відбудуть ся вибори 16 членів Біржевої Ради, яких вибирають ся на два роки, дня 31. січня 1918 від гоа. 11:30 до 12:30 по пол. в салі нарад торговельної і промислової Палати у Львові.

Рекламацийний реченєць проти виборчих ліст виносить 14 днів і минас з даям 15. січня 1918 р.

Рекламачі належить виготовити до Біржевої Ради і вистіти на руки Генерального Секретаря д ра Марцеля Платта в бюрі Секретаріату збіжевої і товарової біржі у Львові, вул. Академічна 10.

I. Віцепрезидент: Л'совецький в. р.
Генеральний секретар: д-р М. Панет в. р.

Розписанє конкурсів

задя обсади посади біржових сензалів.

Оповіщенє Біржевої Ради.

Ч. 27/17/IV. Львів, д. 11. грудня 1917.

Президія Біржевої Ради подає до відома, що Біржева Рада на засіданню д. 11. грудня 1917 ухвалила розписати конкурс задя обсади посад торговельних сензалів для львівської збіжевої і торговельної Біржи, а саме: 1) для торговлі плодами лісної господарки; 2) для торговлі яйцями; 3) для торговлі мукою; 4) для торговлі вугнем; 5) для торговлі шкірою; 6) для торговлі прожвиними середниками; 7) для торговлі корінними і кольоніяльними товарами; 8) для торговлі напоями (спіритусом, вином, пивом, медом і оцтом); 9) для торговлі артикулами матеріяловими, аптечними і хемічними.

Кандидати викажуть ся: а) австрійським горожанством; б) свідочтвом бездоганного житя; в) повнолітністю і власновільністю; г) свідочтвом в добрим поступом відбудутого сензальського іспиту.

Поданя треба вносити до Секретаріату збіжевої і торговельної Біржі у Львові вул. Академічна 17, найпізніше до 25. січня 1918.

I. Віцепрезидент: д-р Л'совецький в. р.
Генеральний секретар: д-р М. Панет в. р.

Небувала нагода! ФУТРА закуплені на ліцитації в банку „Льмбард“ мужтосі і жовні різногз роду, як та кож педоронити в до набути на складі

А. КНОПФА

вул. Німецького ч. 1. (Біля Уніон банку).

Оглядати можна тільки полуднем. 513 4—6

Всім нашим Філіям, Кружкам, Канцеляріям господарської і правної поради і Вп. Громадянам подаємо до відомости, що вийшли в друку і в продажі у нас такі звори поданя:

- 1. О відбудову знищених будинків огляди о субвенції.
- 2. О субвенцію на відбудову знищених війною будинків.
- 3. О аворот коштів на відбудову знищених війною будинків.
- 4. О субвенцію на хатну обстановку.
- 5. О субвенцію на жалій і жертвах інвентар.

Присямо замовляти лиш в канцелярії нашого Товариства Найліше, коли сі друка будуть замовляти: Інституції, громадські, парохіяльні чи інші уряди, так, щоби вживлення були збірні та біліші.

Кождий друк коштує 6 с., лиш друки ч. 5 коштують по 8 с. Почт. пересилка кождих 10 друків коштує 6 с.

Красне Товариство Господарське „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР“

у Львові, ул. Зіморовича ч. 20.

VI 4—5

Одиноко українське

Тва. взаїмних обезпачень на житє і даят: II. **„КАРПАТІЯ“** 47—7

Почесний президент Його Ексцеленція маршполит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через се релізиски припадають самим членам.

Ручить вже по трех літах неоспоримість і везді палість обезпаченя.

Праванє по трех літах право викупу, в такых вже по трех літах уділює позички на низькій відсотки.

У всіх справах звертати ся на адресу

Львів, — вулиця Руцька ч. 18.
Години урядові: від 8. до 2.

В ЖЕ ВИЙШОВ

ВЕЛИКИИ ІЛЮСТРОВАНИИ

НА **КАЛЕНДАР 1918 „ПРОСВІТИ“** РИК

Обіймає повозх 22 аркушів друку. Ілюстрації 150. На окладниці зверху і в середині народний орнамент в 5 красках. Крім календарної части листить в собі обширний літературно-науковий збірник під заг.

„РОКОВА ХВИЛЯ“

найлі аврадуєвав **ВАСИЛЬ ДУКИЧ.**

В сїм збірнику взяли участь В. Баранський Олекс. Д-р Вішовський Теодор, Голубець, Д-р Гордійський Яр. Докиш Никола, Демчишин Т., Д-р Крижаневич Ів., Левинський Юрій, ч. Лежогоубський Т., Лешкий Богдан, Луцинович Делас, Радзівелі Вол., Д-р Студинський Кар., Теклицький Вол., Чарнецький Ст., Чехановський Андрій, Д-р Федик Стефан і Шерутицький Юра.

Ціна приярника 5 нар., а з потовилою пересилкою з нар. 65 сот. Василка тільки ав попередня наліснава грошай **Канцелярія Товариства „Просвіта“ у Львові (Ринок 10).**

З огляду на те, що ще перед находом календаря одна третя часть накладу була замовлена і вже авідчована, остать до продажі тільки 1/3 часть накладу.

— Хто хочє мати сєз календар, радимо спішити ся. —